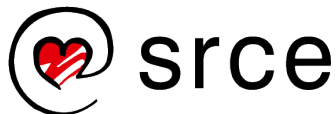

Dabar – sustav digitalnih repozitorija

Draženko Celjak <drazenko.celjak@srce.hr>
Sveučilište u Zagrebu, Sveučilišni računski centar (Srce)

*Dan e-infrastrukture, Srce, Zagreb
3. prosinca 2014.*

Sveučilište u Zagrebu
Sveučilišni računski centar

srce
otvoreni pristup

Srce i repozitoriji

- Hrčak (2005.)
  - Portal znanstvenih časopisa RH
  - 370+ casopisa; 115.000+ radova s cjelovitim tekstom
- JKP (2011.)
  - Javne kolekcije podataka
- Ara (2013.)
  - Agregator hrvatskih repozitorija i arhiva
  - 12 repozitorija; 130.000+ zapisa
- HAW (2004.) – NSK
  - Hrvatski arhiv weba
  - 20 TB podataka, 170.000.000+ datoteka
- DAMIR (2004.) - Digitalni informacijsko-dokumentacijski ured Vlade RH
  - Digitalni arhiv mrežnih izvora RH

Dabar – Digitalni akademski arhivi i repozitoriji

Plan rada Srca:

- 2013: ispitivanje potreba i odgovarajućih rješenja za udomljavanje institucijskih repozitorija
- 2014: izgradnja sustava za udomljavanje institucijskih repozitorija

Dabar:

- Usluga namijenjena ustanovama iz sustava znanosti i visokog obrazovanja
- Jednostavna izgradnja sigurnih, pouzdanih i interoperabilnih institucijskih repozitorija
- Korisnici se bave sadržajem, a ne tehnološkim pitanjima vezanim uz repozitorije

Dabar – nacionalna infrastruktura

SaaS (*Software as a Service*) koncept:

Dabar – izbor platforme

Zahtjevi:

- Instrukcijski repozitoriji trebaju biti na internetskoj domeni ustanove zbog internetske prepoznatljivosti ustanove
- Ustanova-vlasnik ima punu kontrolu nad svojim podacima
- Platforma vlasniku repozitorija treba omogućiti definiranje identiteta repozitorija – dodavanje obilježja institucije, dizajn
- Veći broj repozitorija na jednoj instalaciji alata
- Platforma otvorenog programskog koda
- Platforma mora omogućiti udomljavanje institucijskih i područnih (*subject*) repozitorija

Dabar – izbor platforme

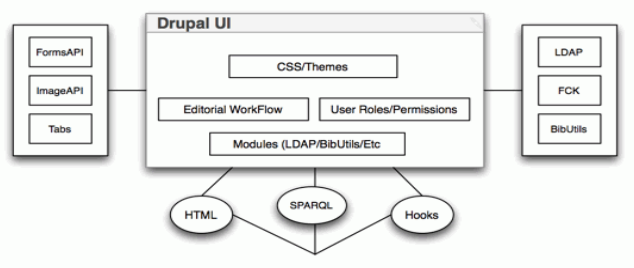
Razmatrani alati:

- DSpace
- EPrints (FFZG, IRB, GRF,...)
- Invenio
- Islandora (Fedora + Drupal)

Na radnom sastanaku u Srcu sudjelovala 23 sudionika iz 13 ustanova:
ADU, FFOS, FFZG, FOI, FSB, HDA, IRB, KBF, MEF, NSK, PMF, Srce,
UniZd.

Drupal (CMS)

- Izgled sučelja (*look and feel*)
- Sadržaj web sjedišta
- Prilagodljive forme za unos

Drupal as the top Layer

Islandora moduli

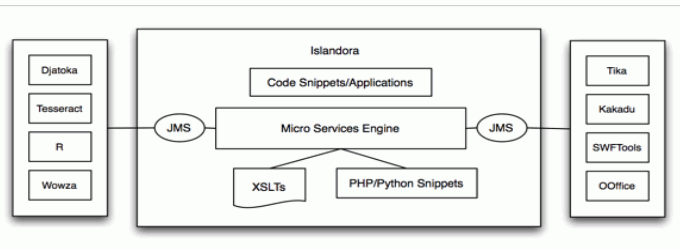
Apache SOLR

FITS (*File Information Tool Set*)

FFMPEG

Djatoka

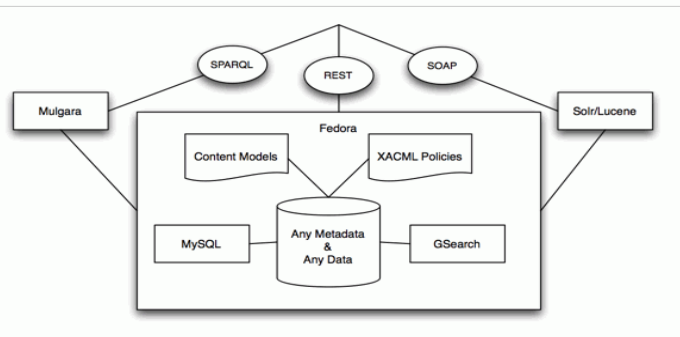
Tesseract OCR...

Islandora's Place in-between Drupal and Fedora

Fedora Commons

- Digitalni repozitorij
- Verzioniranje
- API-s
- RDF pretraživanje (SPQRQL)

Fedora's Role in Islandora

Dabar – razlozi odabira Islandore

- podrška/usmjerenost na **veći skup formata** (slika, video, audio, warc)
- Fedora (*Fedora Repository Software*) na kojem je baziran alat predstavlja najbolje repozitориjsko rješenje s aspekta **OAIS** modela
- zajedničko skladište (Fedora) omogućava **portalske poglede** nad skupom institucijskih repozitorija (npr. multimedijalni portal) i bolju međusobnu povezanost implementiranih repozitorija
- **fleksibilnost** ovog alata omogućava implementaciju područnih i specijaliziranih repozitorija.

Dabar – podržane vrste repozitorija

1. Institucijski repozitoriji

- Objava u otvorenom pristupu, vidljivost, citiranost...
- Ponovno korištenje podataka i rezultata prethodnih istraživanje
- Korištenje podataka i rezultata istraživanja za edukaciju
- Transparentnost, informiranje javnosti o radu ustanove

2. Područni i specijalizirani repozitoriji

- Npr. podatkovni arhiv društvenih znanosti
- Specifičnosti!

3. Pogledi nad repozitorijima

- Npr. multimedijalni portal koji obuhvaća multimediju iz svih uključenih IR

Dabar – digitalni objekti

Zajednica definira metapodatkovne opise:

- Završni rad (NSK...)
- Doktorska disertacija (NSK...)
- Znanstveni rad
- Prezentacija
- Slike (raznih dimenzija)
- Audio zapisi
- Video
- Primarni podaci...

Zajedničke normativne baze/datoteke

Dabar - završni radovi

Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, članak 83. :

(11) Završne radove studija sveučilišta i fakulteti dužni su trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih radova **Nacionalne i sveučilišne knjižnice**. Veleučilišta i visoke škole dužne su završene radove studija kopirati u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice.

Procjena: 30.000+ završnih radova godišnje

Cilj:

- **studenti** sami pohranjuju završni rad
- **urednik** (knjižničar) validira
- **Nacionalni portal završnih radova (NSK)**

Završni radovi – unos

Korištenje postojećih baza podataka i sustava!

Metapodaci potrebni za opis završnih radova preuzimaju se iz
Informacijskog sustava visokih učilišta (ISVU)

- Programsko sučelje ISVU REST API
- Podaci: autor, mentor/i, članovi komisije, tema rada, datum obrane, vrsta rada, razina studija, vrsta studija...

Dabar – nacionalna infrastruktura

Zajednička tehnička i informacijska infrastruktura

- suradnja, standardi, interoperabilnost
- omogućava objavu u otvorenom pristupu
- efikasnije korištenje hardverskih i ljudskih resursa
- pouzdaniji servis

Dabar

- 1. siječnja 2015. – beta verzija s podrškom za pohranu završnih radova i preuzimanjem podataka iz Informacijskog sustava visokih učilišta (ISVU)
- 1. ožujka 2015. – produkcija sustava Dabar
- 1. travnja 2015. – Nacionalni portal završnih radova (ZIR)

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

Hvala

www.srce.hr/dabar

Sveučilište u Zagrebu
Sveučilišni računski centar

www.srce.unizg.hr

Ovo djelo je dano na korištenje pod licencom
Creative Commons *Imenovanje-Nekomercijalno*
4.0 međunarodna.

creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.hr

Srce politikom otvorenog pristupa široj javnosti
osigurava dostupnost i korištenje svih rezultata rada
Srca, a prvenstveno obrazovnih i stručnih informacija
i sadržaja nastalih djelovanjem i radom Srca.

www.srce.unizg.hr/otvoreni-pristup

